

Zápis z 15. jednání Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací
ze dne 9. 4. 2019

Místo konání: MZe

Přítomní členové: podle prezenční listiny.

(Tajemník výboru: Ing. Radek Hospodka – MZe; přítomní hosté: Ing. Marie Janečková – MF; Ing. Želmíra Macková, MBA – MZe, JUDr. Ing. Petr Petržílek, Ph.D. – MV; Ing. Lukáš Teklý – MF)

1. Úvod

Předseda Ing. Aleš Kendík přivítal přítomné a zkonstatoval, že Výbor VaK je usnášeníschopný. (Přítomných 12 členů s hlasovacím právem). Žádný z přítomných členů neprojevil nesouhlas s přítomností pozvaných hostů.

2. Doporučení na úpravy cenového výměru MF na rok 2020

MF předložilo seznam návrhů na úpravy cenového Výměru MF na rok 2020, který obsahuje souhrn námětů na změny předložené jednotlivými členy Výboru VaK. Seznam obsahoval stanovisko MF a návrh na úpravy Výměru MF pro oblast VaK účinného od 1. 1. 2020. Jednotlivé náměty na změny byly projednány v rámci mezirezortní pracovní skupiny pro regulaci oboru VaK (dále MPSRVaK). Výbor VaK se věnoval postupně jednotlivým námětům a ke každému byl přijat následně závěr, viz. dále.

1. námět – předložen ČMKOS:

Upozornění na přetrvávající problém nejistoty ohledně penzijního připojištění a životního pojištění jako oprávněných nákladů pro výpočet ceny pro vodné a stočné s návrhem, aby bylo do r. 2020 k danému přistupováno bez rozdílu, jako k oprávněným nákladům, tím by se současný stav „legitimizoval“ a předešlo by se dohadům s FÚ v rámci cenových kontrol.

Problematika byla projednávána na předchozím jednání Výboru VaK, kdy bylo doporučeno jednoznačně deklarovat existující stav.

Závěr:

Výbor VaK souhlasil s předloženým návrhem úpravy pro cenový výměr MF:

Náklady na penzijní připojištění a životní pojištění budou výslovně zahrnuty do seznamu nákladů, které nelze zejména uznat za ekonomicky oprávněné u zboží, u něhož se uplatňují věcně usměrňované ceny (tj. do úvodní pasáže části II. výměru).

2. námět – předložen Hospodářskou komorou ČR

Podpora rozšíření uplatňování dvousložkové ceny vodného a stočného. Předkladatel požaduje možnost stanovit % povolené výše pevné složky, která by pokrývala minimálně náklady spojené s obnovou majetku.

Problematika byla projednávána na předchozím jednání Výboru VaK. Námětu se bude Výbor VaK opětovně věnovat po předložení podrobnější analýzy s výhledem, že ke změně by mohlo dojít až v cenovém výměru MF pro rok 2021. Na podrobnější analýze se pracuje.

Závěr:

Znění bodu 9, položky č. 2, části II., zůstává pro rok 2020 beze změny. Problematika změny výše „%“, povolené k výpočtu pevné složky dvousložkové formy vodného a stočného, bude předmětem dalšího jednání Výboru VaK po obdržení stanoviska MPSRVaK, k podrobnější analýze, která bude předložena Hospodářskou komorou ČR do jednoho měsíce.

3. námět – předložen MF

Úprava struktury kalkulace věcně usměrňované ceny (problematika ř. 4.4 – prostředky obnovy)

Problematikou úpravy struktury kalkulace se také zabývá MPSRVaK. Případná změna bude promítnuta do cenového výměru pro rok 2021.

Závěr:

Prozatím znění bodu 20. položky č. 2 části II. výměru zůstává bez změny. Výbor VaK bude problematiku úpravy struktury kalkulace projednávat opět na podzimním jednání.

4. námět - předložen MZe

Uvádění 100 % výše ekonomicky oprávněných nákladů do tabulky kalkulace ceny pro vodné a stočné. Návrh do cenového výměru doplnit povinností uvádět 100% výši ekonomicky oprávněných nákladů do kalkulace ceny pro vodné a stočné. Důvodem je mimo jiné zvyšování výpovědné schopnosti benchmarkingu vlastníků a provozovatelů VaK a dále pravdivé informování spotřebitelů o nákladech souvisejících se službami výroby a distribuce pitné vody a, odvádění a čištění odpadní a srážkové vody.

K předloženému návrhu proběhla diskuze, v rámci které zástupce MF vysvětlil, že navrhovaná úprava cenového výměru (konkrétně doplnění znění bodu 20, položky č. 2 části II cenového výměru o odkaz na § 35a odst. 7, vyhl. č 428/2001 Sb. v platném znění) není z hlediska zákona o cenách možná. Výměrem nelze povinným subjektům ukládat povinnosti ve větším rozsahu, nežli ukládá zákon. Podle zákona o cenách obsahují cenové kalkulace pouze náklady, které vstupují do ceny a ve výši, v níž do ní vstupují. Výměr jako podzákonná norma nemůže tuto povinnost rozšířit o veškeré náklady na výrobu vody, pokud do ceny nevstupují vůbec nebo pouze částečně. Navíc v době sestavování kalkulace ceny pro následující rok nejsou známy „veškeré skutečné náklady“, jak je uvedeno v § 35a odst. 7 vyhlášky č. 428/2001 Sb. Také bylo konstatováno, že předložený námět souvisí s požadavky Evropské směrnice o vodě a principem „znečišťovatel platí“, nejedná se jenom o problém související s realizací benchmarkingu. Uvedený návrh souvisí s plněním priority Vlády ČR, aby byl obor VaK udržitelný. Pokud existuje anomálie v legislativě, pak by mělo dojít ke změně tohoto předpisu. Důležité je, aby měl odběratel informaci o celkových nákladech souvisejících s poskytovanými službami. MPSRVaK se problematikou neznalosti celkových nákladů zabývá. Prozatím vzhledem ke stanovisku expertů z MF, že není možné, aby povinnost vykazovat celkové náklady byla součástí cenového výměru, dospěla k názoru, že by mělo dojít k vytvoření sdíleného výkazu, který by pokrýval potřeby všech zúčastněných regulátorů.

Závěr:

Znění bodu 20. položky č. 2 části II. cenového výměru zůstává pro rok 2020 bez změny. Výbor VaK se vrátí k problematice po předložení závěrů MPSRVaK k uvedené problematice.

5. námět - předložen MZe

Zahrnutí výdajů na obnovu do přiměřeného zisku. Připomínka k současnému znění bodu 12. k části, která povoluje zahrnutí výdajů na obnovu do přiměřeného zisku.

Vzhledem k tomu, že MPSRVaK se zabývá problematikou obnovy, MZe netrvá na návrhu změny pro cenový výměr platný pro rok 2020.

Závěr:

Znění bodu 12. položky č. 2 části II. cenového výměru zůstává pro rok 2020 bez změny.

6. námět - předložen MZe

Regulace činností servisních společností – servisní smlouvy

Bylo konstatováno, že benchmarking sleduje subjekty provozující infrastrukturní majetek prostřednictvím servisních smluv. Problematika je také projednávána v rámci MPSRVaK. Námět bude aktuální pro další období (2021 nebo 2022) a Výbor VaK se jí bude v budoucnu zabírat.

Závěr:

Cenový výměr pro rok 2020, nebude upravovat regulaci servisních společností.

7. námět - předložen Hospodářskou komorou ČR

Uplatňování odpisů z majetku pořízeného částečně z dotace – v současnosti je účetnictví společností odlišné, resp. jedna část společností účtuje podle postupů pro podnikatele a druhá účtuje podle účetních postupů pro obce. V obou případech je jinak řešen výpočet odpisů (u podnikatelů se odpis krátí o dotovanou část, zatímco u obce je uplatněn odpis v plné výši). To podnikatelské skupině přináší problém s tvorbou dostatečných prostředků na obnovu, kterou musí suplovat prostřednictvím zisku.

Z výsledků jednání pracovní skupiny (MPSRVaK) jde o účetní problém a ne problém cenového výměru. V současnosti se problém projednává s příslušnými odbory MF v rámci úkolů MPSRVaK. Výsledkem by mělo být stanovisko MF k uvedené problematice.

Závěr:

Cenový výměr pro rok 2020 nebude upravovat problematiku uplatňování odpisů z majetku částečně pořízeného z dotací. Na některém dalším zasedání Výboru VaK bude předloženo stanovisko MF, jak odpisy majetku z dotované částí uplatňovat v případě podnikatelských subjektů.

8. námět - předložen Hospodářskou komorou ČR

Určení základny pro výpočet PZNK v některých případech PZNK (přiměřený zisk) – v současnosti je regulace maximální výše zisku nevyhovující u provozních společností. U nově uzavíraných smluv dochází k duplicitě regulace (koncesní řízení vs. Regulace VaK obecně).

Předkladatel od svého námětu ustupuje, a to v návaznosti na 9. námět předložený MZe.

9. námět – předložen MZe

Návrh na projednání úpravy bodu 11. – úprava výpočtu přiměřeného zisku po roce 2017.

V cenovém výměru pro rok 2017, došlo k úpravě možnosti použití hodnoty infrastrukturního majetku pro výpočet přiměřeného zisku provozovatele s tím, že cenový výměr pro rok 2019 bude upravovat jiný způsob výpočtu přiměřeného zisku provozovatele ve vztahu k efektivitě provozu. Ke změně nedošlo, a proto byl předložen námět na změnu bodu 11., tak aby došlo k úpravě podmínek pro všechny regulované subjekty. Je předpoklad, že navrhovaná úprava bude platit jen do období, než dojde ke změně způsobu výpočtu přiměřeného zisku zohledňujícího efektivitu provozovatele.

K předloženému návrhu proběhla diskuze, v rámci které zazněl i názor, že se jedná o nesystémový krok a může dojít k jeho zneužívání, protože nebude možné zabezpečit kontrolu dodržování uvedených podmínek. Princip nepoužívání hodnoty infrastrukturního majetku vlastníka pro výpočet přiměřeného zisku provozovatele je používám v OPŽP. Byla diskutována otázka oprávněnosti cenové kontroly zkoumat plnění nově navržených podmínek ve smlouvě a efektivitu těchto smluv. Podle zákona o veřejných zakázkách má MF oprávnění vydávat předběžné stanovisko před uzavřením soutěžené smlouvy a vztahuje se to na jakékoliv ustanovení smlouvy. Při změně smlouvy je nutné opět tuto změnu nechat posoudit MF. Přehled uzavřených „dohod pro rozdělení vloženého kapitálu mezi vlastníkem a provozovatelem pro výpočet přiměřeného zisku z použitého kapitálu“ mělo analyzovat MF. Ani v rámci MPSRVaK se zatím nedošlo k dohodě o výběru ukazatelů dostatečně hodnotících efektivitu provozování a bude pravděpodobně velmi těžké nastavit jiný způsob výpočtu přiměřeného zisku provozovatele s použitím ukazatelů efektivity. Zároveň však členové skupiny nepovažují rozdělení vloženého kapitálu mezi vlastníkem a provozovatelem za zcela správné. Jedním z budoucích úkolů pracovní skupiny je nadefinování ukazatelů a jejich sledování u všech subjektů na trhu. Nynější způsob výpočtu PZNK není motivační z hlediska efektivity. Vlastník by měl být schopen určit si podmínky efektivnosti provozování, a to už jenom z podstaty hluboké znalosti místních podmínek a provozní náročnosti při plnění zákonem stanovených kvalitativních parametrů. Jedná se o dočasnou záležitost, ale není správné, abychom neumožňovali dohodu mezi vlastníkem a provozovatelem, a hlavně když návrh obsahuje zastropování podílu hodnoty majetku vlastníka, který může být použit pro výpočet přiměřeného zisku provozovatele.

Závěr:

Vzhledem k tomu, že nedošlo k jednoznačné shodě, dal předseda Výboru VaK o návrhu na doporučení k úpravě znění bodu 11 cenového výměru hlasovat.

Návrh Výboru VaK na úpravu bodu 11. položky č. 2, části II, cenového výměru pro rok 2020, v znění, které bylo předloženo MZe.

Výsledky hlasování:

Pro – 8, Proti – 3, Zdržel se – 1

Výbor pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací přijal k bodu 2, usnesení č. 8, které tvoří přílohu č. 1 zápisu.

3. Informace o průběžných závěrech jednání meziresortní pracovní skupiny pro regulaci oboru VaK

Meziresortní pracovní skupina měla prozatím devět pracovních schůzek. Pracuje na návrhu dlouhodobých a koncepčních řešení vedoucích k harmonizaci oboru VaK. Byla představena klíčová témata, která pracovní skupina řeší, a základní schéma navrhovaného řešení pro problematiku nevytváření prostředků na dlouhodobou obnovu infrastrukturního majetku v dostatečné míře; sjednocení terminologie používané jednotlivými regulátory a dořešení regulace části trhu obsluhované prostřednictvím servisních smluv. Z prezentovaného návrhu řešení byly stanoveny úkoly pro jednotlivé regulátory a bude nutné do řešení zapojit i odborné organizace a sdružení jako např. SOVAK, SOVVI, SMO a SMS.

Závěr:

Prezentace bude zaslána členům Výboru VaK. V případě zájmu členů Výboru VaK o vývoj řešení některého z prezentovaných témat, bude o něm Výbor VaK informován na některém budoucím jednání.

4. Informace o „Zprávě o výkonu kontrolní činnosti nad vlastníky a provozovateli VaK ČR za rok 2018“

Materiál předložilo MZe. Členové Výboru VaK byli informováni o obsahu zprávy. V roce 2018 proběhla kontrola 42 subjektů a ve zprávě jsou zvlášť sledovány města a obce (Jsou rozhodující vlastníci infrastruktury). Za období tří let vykonávání kontrol se vyčlenila jednotlivá pochybení, která se stále opakují. Do obsahu kontrol začleňuje MZe i výstupy z benchmarkingu. Například v loňském roce byla MZe zahájena písemná kampaň (přibližně 1000 dopisů vlastníkům infrastruktury) zaměřená na nápravu logických nesrovnalostí mezi majetkovou a provozní evidencí a porovnáním. MZe začalo cílit na menší vlastníky a provozovatele prostřednictvím spolupráce se SMO, formou edukativní činnosti, kde prezentuje nejzásadnější zjištění, která považuje za závažná. Současně probíhá i další kampaň ve spolupráci s krajskými úřady.

Diskuze:

V rámci diskuze byla oceněna dosavadní informační kampaň a bylo požádáno, aby byla podobná kampaň v co nejkratší době zopakována. Ve vztahu k předložené zprávě bylo požadováno, aby v nejbližší době byla více upřesněna používaná terminologie (např. sjednoceno členění modelů provozování).

Závěr:

Zprávu o výkonu kontrolní činnosti nad vlastníky a provozovateli VaK ČR za rok 2018 vzal Výbor VaK na vědomí a bude zveřejněna na webové stránce MZe.

5. Benchmarking VaK za rok 2017

Materiál předložilo MZe (členům Výboru VaK byl zaslán v předstihu). Materiál byl prezentován zástupcem MZe. Obsahoval tři dokumenty: Benchmarking vlastnických subjektů za rok 2017, Benchmarking provozovatelských subjektů za rok 2017 a Zprávu

z benchmarkingu za rok 2017. Analýze bylo podrobena přibližně 97% trhu vyjádřeného podle objemu vody fakturované. Byly objasněny a vysvětleny nalezené anomálie u vlastnických a provozovatelských subjektů. Zejména se jednalo o vysoký počet poruch na 1 km rozvodné sítě a stokové sítě, vysoké ztráty vody na 1 km přepočtené délky, vysoký podíl zisku na úplných vlastních nákladech, nedostatečná tvorba prostředků a obnovu a nelogické vykazování dat. Problém s vytvářením dostatečné výše prostředků na obnovu se vyskytoval hlavně u menších vlastnických subjektů. V případě pitné vody zejména u vlastníků v oddílném modelu provozování. U odpadní vody u vlastníků ze smíšeného a také oddílného modelu provozování. Jak v případě vody pitné i odpadní docházelo k dotování ceny pro vodné a stočné prostřednictvím záporného kalkulačního zisku. Při bližší analýze, bylo zjištěno, že ztráta byla v nadpoloviční většině případů způsobena ztrátovým hospodařením a nebyla zamýšlena už při kalkulaci ceny pro vodné a stočné. Výsledky analýz dat za rok 2017 potvrdily zjištění z předchozího roku. Ve všeobecnosti platí, že se více anomálií vyskytuje u menších vlastníků a provozovatelů. Zvýšený výskyt anomálií u menších vlastnických a provozovatelských skupin je projevem dopadu vysoké míry atomizace trhu.

Diskuze:

Byla diskutována problematika atomizace trhu, jeho příčina a vliv dotačních titulů na její vznik nebo snižování. Například dotační titul MZe pro podporu velkých vodárenských celků je zaměřen na podporu napojení menších subjektů k oblastním vodovodům.

Závěr:

Výbor pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací vzal na vědomí předložený materiál: Benchmarking vlastnických subjektů za rok 2017, Benchmarking provozovatelských subjektů za rok 2017 a Zprávu z benchmarkingu za rok 2017, materiál bude v průběhu května uveřejněn na webu MZe, jako otevřený s dvouměsíční lhůtou pro zaslání připomínek. O připomínky byli požádáni i členové Výboru VaK, kteří je mají zaslat do konce dubna 2019.

6. Různé

1. Další jednání Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací je předběžně naplánováno na konec září 2019.
2. MF předložilo Vládě ČR Přehled o činnosti cenových kontrolních orgánů, po projednání materiálu bude předložen Poslanecké sněmovně ČR. Bude přístupný na stránkách Poslanecké sněmovny ČR a obsahuje jednu kapitolu o cenových kontrolách v rámci vodárenství.
3. Sdružení místních samospráv vnímá problém s tvorbou ceny pro vodu převzatou a předanou pro územní správní celky, které vlastní infrastrukturu a chtějí si soutěžit vlastního provozovatele. Jsou napojeny na jinou provozně související infrastrukturu a platí za vodu předanou a převzatou stejnou cenu jako konečný odběratel napojený na související infrastrukturu. V rámci diskuze bylo upřesněno, že uvedenou situaci řeší vyhláška č. 428/2001 Sb. Subjekt prodávající vodu předanou a služby spojené s vodou převzatou je povinen vést na uvedené činnosti zvlášť náklady. Náklady musí být k dispozici pro provozovatele související infrastruktury, který vodu předanou a převzatou nakupuje. Cena vody předané i převzaté podléhá regulaci cen formou věcného usměrňování cen (viz pol. č. 2 části II. výměru MF č. 01/2019). Cena vychází z nákladů

na přepravu produktu k místu předání a jeho výrobu (výroba vody pitné a čištění vody odpadní). Pokud tomu tak není, je to v rozporu s legislativou a může zasáhnout kontrola MZe a cenová kontrola.

4. Zástupce Hospodářské komory ČR informoval o vlivu legislativní změny přijatého vodního zákona upravujícího mj. problematiku dešťové vody a nutnosti dělení odlehčovacích komor (na síti a ČOV) a povinnosti měřit a vzorkovat odlehčenou vodu. Legislativní změna měla na mnohé společnosti investiční dopad (úprava jedné odlehčovací komory ve vztahu k jejímu průměru je přibližně od 500 tis. do 2,5 mil. Kč) a také se dostaly do právního vakua, protože nemají povolení na nakládání s odpadními vodami, které měly mít od 1. 1. 2019. Celkově se jedná o 500 – 600 komor. Uvedené změny zatím nemají dopad na zlepšení ochrany životního prostředí.
5. Dále informoval o postupu SOVAKU vůči článku publikovaném v Hospodářských novinách, upozorňujícího na údajnou zhoršující se kvalitu pitné vody, která údajně obsahuje zvýšené množství nežádoucích mikropolutantů. Společnosti investovaly zhruba 0,5 mld. Kč do technologií pro úpravu surové vody na vodu pitnou. Pro následující roky jsou připravovány investice přibližně ve výši 1,7 mld. Kč v souvislosti s odstraňováním těchto znečišťujících látek.

Zapsala: Ing. Želmíra Macková, MBA

Schválil: Ing. Aleš Kendík

Přílohy – 1. usnesení č. 8 Výboru pro koordinaci regulace vodovodů a kanalizací

Originál zápisu včetně prezenční listiny je uložen u tajemníka Výboru VaK.

USNESENÍ
VÝBORU PRO KOORDINACI REGULACE OBORU
VODOVODŮ A KANALIZACÍ

ze dne 9. dubna 2019 č. 8

k připravovanému cenovému výměru MF pro rok 2020

Výbor pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací

Doporučuje Ministerstvu financí ČR do cenového výměru pro rok 2020, uvést následovné znění bodu 11., položky č. 2 části II. takto:

11. Pro určení přiměřeného zisku zajišťujícího přiměřenou návratnost použitého kapitálu podle § 2 odst. 7 písm. b) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, platí:

a) tuto část přiměřeného zisku zahrnuje do kalkulace věcně usměrňované ceny prodávající disponující hmotným kapitálem i know-how pro výrobu a prodej zboží s regulovanou cenou, a to bez ohledu na formu vlastnictví, organizační členění či model provozování vodohospodářského majetku,

b) pokud prodávající zahrne do výpočtu přiměřeného zisku zajišťujícího přiměřenou návratnost použitého kapitálu majetek vlastníka infrastrukturního vodohospodářského majetku na základě dohody podle bodu 3, je povinen prokázat, že tento zisk, nebo jeho část, již není vytvářen jiným subjektem, např. v nájemném podle bodu 3. Tento postup lze uplatnit pouze u smluv o pachtu (nájmu) uzavřených před 1. 1. 2017,

c) u smlouvy o pachtu (nájmu) uzavřené po 1. 1. 2017 na základě provedeného koncesního řízení dle zákona č.134/2016 Sb., zákon o zadávání veřejných zakázek, v platném znění, kde jsou kumulativně splněny podmínky:

- 1) nabídková soutěžní cena pro vodné a/nebo stočné byla hodnotícím kritériem s rozhodující vahou v hodnocení předložených nabídek,
- 2) ve smlouvě je stanoveno víceleté období fixace ceny spolu se závazným mechanismem změny ceny (cenovým vzorcem), který neumožňuje prodávajícímu v průběhu období cenové fixace jednostranně upravovat cenu na základě subjektivních příčin,
- 3) jsou smluvně stanoveny postupy podporující efektivnost prodávajícího a ukazatele pro sledování rozsahu a kvality poskytované služby, včetně smluvních sankcí za jejich nedodržení,

je prodávající (provozovatel) oprávněn do výpočtu přiměřeného zisku zajišťujícího přiměřenou návratnost použitého kapitálu (PZNK) dle bodu 12 zahrnout do hodnoty OPK i část infrastrukturního majetku (IM) vlastníka, a to ve výši maximálně 30 % z hodnoty zjištěné dle bodu 14. Hodnota IM zjištěná dle bodu 14 ponížena o hodnotu zahrnutou do výpočtu PZNK u prodávajícího je základnou pro výpočet PZNK u vlastníka IM. Stejný postup je

možné uplatnit v případě smluv o pachtu (nájmu) uzavíraných v souladu s § 11 a § 155 zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek v platném znění.

V ostatních případech není možné zahrnout do výpočtu PZNK u prodávajícího infrastrukturní majetek (IM) vlastníka.

Předseda Výboru pro koordinaci regulace
oboru vodovodů a kanalizací

Ing. Aleš Kendík, v.r.